

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četirih stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Francosko

je zdaj torišče reakcije in mogoče je zelo, da za nekaj časa republika zopet pade in bodo monarhijo, ter ž njo vred absolutizem uveli. Mogoče bode to posebno, ako se oba Burbonca, grof Chambord in pokolenje Orleanscev zedinita, da ne bosta oba na enkrat hotela zasedati samo eden francoski kraljevski prestol. Vendar stalno in za dolgo se reakcija ne bode mogla ugnezdit. Niti vojska niti narod neče križarske vojske proti Italiji. Da se vidi kako odlični duhovi o stanju in položju mislijo, naj citiramo glas iz „Revue des deux Mondes,“ ki tako-le piše:

„Gotovo je, da se javlja od nekaj časa religiozno gibanje čudne narave, ki se celo ostreje prikazuje, nego pod restavracijo in se vedno bolj in bolj v politiko ugnezduje. A dobro naj se nas razumeva: Ne more biti govora o tem, pravično in dobrodejno učinkovanje vere zametati, posebno v zdanjem trenutku. Religiozno čut se ne izbudi nikjer močnejše nego v bolesi polnih dušah, pri nesrečnih narodih, katerih velikost je jako trpela in ki precej k spoznanju pridejo, da je celo svoboda le za to čestokrat omahnila in propadu blizu bila, ker se nij na trdno vero v se opirala. Kar pa je tudi resničnega in resnobnega pri tacem gibanju, je vendar tudi zunanja, brupeča, umeteljna razburjenost zraven tega. Sanja se le o božjih potih, o čudežih, o novih molitvah in romanjih. Nij več starega pametnega, neodvisnega francoskega katolicizma, ki se na novo vzbuja, nasproti je to nov, strog katolicizem, ki je željan širiti se in vse spreobračati, ki stare tradicije zatajeva, in vsemu vojsko napoveduje, kar se ravna po duhu sedanjega časa.

Ako se temu ustreza, potegnil bi Francosko v neko križarsko vojsko, samo da se posvetna oblast papeževa zopet ponovi, naredil bi državo za pokorno deklo cerkvi, in narodno skupščino v Verzajlu spremenil v cerkven zbor. Ta, v politično skupščino zanesena klerikalna razburjenost je gotovo zelo značajna in zelo nevarna.

Naj se dobro premisli, veliko preveč politike tiči za zdanjimi izjavami, nego da bi to prava religija biti mogla. Ali se pa tudi ve, kaj take nesrečne zmešnjave rodé? One rode zatiranje vere in politike in oboje škodujejo. Po pretečenih 15 letih tacega sistema pod francosko restavracijo, bil je katolicizem povsod napadan, noben duhovnik se nij smel na ulico v svoji obleki pokazati. Čez zopet 15 let pod svobodo julijske vlade je vera zopet v spoštovanje prišla. Po februarški revoluciji so duhovniki svobodne mlaje blagoslavljali in meniška kuta se je smela celo v narodni skupščini l. 1848 pokazati.“

Da bi pač taka svarila pametnih domoljubov kaj izdala in da bi klerikalna stranka prišla zopet do one zmernosti, ki je državi in njej na korist — potem je upati, da se tudi francoske razmere, ki imajo vpliv na vso Evropo, svobodni na korist rešijo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. avgusta.

Okrajna glavarstva so dobila povelje, da imenike volilcev dajo napraviti in pregledati. To kaže, da se bližamo volitvam. Morebiti, da še ta teden se razpusti državni zbor. Volilna agitacija je povsod živahna. Na Slovenskem „pravničarji“ agi-

tujejo tako silno, kakor še nikoli; videli bomo, s kakim uspehom.

Graški klerikalni „Volksblatt“ izreka, ako se seminaristi ne bodo oprostili od vojaške službe, da se bodo škofi vsled tega do papeža obrnili in ga vprašali, katera izredna sredstva on priporočuje, da se teologi ohranijo svojemu poklicu ter se mu ne odtegnejo po vojaški službi.

Na **Gališkem** si Rusini in Poljaci odločno nasproti stoje. Okrajnih volilnih odborov je že dosti postavljenih. Rusini niso edini med soboj, tudi med njimi je stranka „mladih“, katera se nagiblje k federalizmu.

Vnanje države.

Vest, da je **črnogorski** knez v obraz nevarno obstreljen, je čisto zlagana, kakor to zagotavlja telegram iz Zadra.

Francoski vojvoda Broglie pojde v Lijon, kjer ostane tri dni, da izpozna položaj v jugu in se posvetuje s prefekti južnih okrajev. Bonapartisti so zvedeli, da se je grof Chambord proti pariškemu grofu izjavil, da ne pripusti nikdar, da bi se njegova stranka z bonapartisti sporazumela.

Rumunski agent pri turški vladi, knez Ghika, je podal velikemu vezirju uradno pismo, s katerim si rumunska vlada prihranjuje svoje pravice pri reguliranju ob železnih žurih.

Pruske novine svaré, naj se v ožgled predstoječih volitev ne ravna brezskrbno nasproti antinacionalnim strankam fevdalcev, ultramontancev in socijaldemokratov, ki so zakleti sovražniki vsakega zdravega napredka moderne kulture. Vlada se ne boji niti zaničevanja prava in postave poznanskega nadškofa, niti početja fevdalnih in radikalnih Don Quixotov, a ipak želi pri volitvah obilnega udeleževanja.

V **Carigradu** se imajo v kratkem sniti trije najmočnejši mohamedanski vladarji. Egiptovski Kedive je hotel uže pred šahovim dohodom Carjigrad zapustiti, a sultan ga je pregovoril, da je ostal. Gotovo niso brez pomena motivi, ki jih je sultan

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Drugi del.

V.

(25. nadaljevanje.)

Trenotek potem začne kritikovati rujav vozal, ki si ga je bila Meta Holdenis dela v lase; trdil je, da se rujavo pa sivo ne strinja, da je eno prosta boja, druga potuhena. Gospod Mauserre mu očita, da tako grizečega človeka nij še videl, in gospod d' Arci shrani ta kompliment; kajti iz izkušnje je vedel, kako daleč sme iti.

Dve uri pozneje smo bili v salonu. Meta je ravnokar odšla, da bi Lulu dela leč. Sluga vstopi ter dá list gospé Mauserre-ovej. Ona ga odpre, in grozno zakriči; z enim okom se joka, z drugim smeje. Vstane ter

z omahujočim korakom teče gospodu Mauserre-u na kolena; izdihlajati so jej dušili glas. Končno se jej posreči, da reče: Alfonz, prosta sem.

On se je oprusti malo živahno, kurjuziteta dela človeka nepotrpežljivega. Ta vest ga gane, da vstane; osupnenost prouzroča efekte. Potem odpre svojej soprogi roki ter vsklikne: Dolgo sva ga morala čakati.

Kakor vidite, gospá, nij res, da bi bila prva ganenost vedno naj boljša. Ko je bila Meta opravila svoje delo, pride v salon nazaj. Gospa Mauserre-ova plane proti njej, ter vsklikne, podajaje jej list: — Ab, pojdite urno, gospodičina! —

Meta čita. Bila je-li poveljnica svojemu jeziku, pa zato obrazu nij bila, in, da rabim staro besedo, svojim malim slabostim nij bila vsikdar kos; časi so jo izdale. Zdi se mi, da sem jej dan poprej videl iz očij iskrati se plamen; ta trenotek je obledela, da je bila taka, kakor smrt, da sem mislil, da ji

je slabo. Gospod d' Arci je gledal njo in mene, na ustnih mu je igralo črno smehljanje. Meta plane na vso moč na gospó Mauserre-ovo ter jo objema tako dolgo, da jej gospod d' Arci končno deje: — Dovolite, gospica, ljudje se objemajo, ne zadušajo se ne. — Potem opisavši četrto kroga, reče: — Draga gospoja, volite prejeti čestitanja vašega zeta.

— Hvala, odgovori mu gospá Mauserre-ova; a čakati moramo še deset mesecev.

— Tako hoče zakon, reče gospod Mauserre z resignujočim glasom.

Uboga ženska nas objame vse zapored ter se reši potem v svojo sobo, kojoj zaklene. Sreča jej je delala ozko vest, radost jej uzročala bojazen; zdelo se jej je potrebno skrivati to radost, in, kakor je rekala, le onemu govoriti o tej stvari, ki jo razumeje.

Gospod d' Arci nij skrival svoje; bila mu je prekipeča, da bi kakemu drugemu

imel, ko je silil egiptovskega vladarja, naj počaka perzijskega šaha. Ta shod bo imel odločilen vpliv na bodočo podobo bližnjega in daljnega vzhoda.

Dopisi.

Iz Brd na Goriškem 5. avg. [Izv. dopis.] Nova šolska postava ima pri nas še malo veljave. Tako na pr. se nekatere občine, zapeljane po klerikalcih, branijo posvetnih učiteljev, zbog tega (čujte!), ker uče učitelji „krivo vero“. Tako je namreč neki župnik v (pod Gorico spadajočih) gornjih Brdih na prižnici neko nedeljo zaropotal, da naj se varuje ljstvo dandenašnjih „krivovercev“, ki drugo „vero“ uče in enake bedastoče. Med te je on štel slovenske učitelje ter objavil in priporočal, da naj se ljudje varujejo učiteljev. A uže vemo kam vse to meri. Sploh se vidi, kakor da bi bili naši Brici za celo stoletje v omiki za družimi Slovenci zadaj. In kaj je temu vzrok? Gotovo pomanjkanje šol in narodnih duhovnikov, kajti v celih Brdih je samo v 3 občinah redna šola s posvetnimi učitelji, vse druge občine imajo duhovnika-učitelja, kateregotovo ne zadostujejo terjatvam nove šolske postave in tudi niso narodni. Duhovni dobivajo menda po 100 gl. nagrade in čujte kako se ta denar obrača v Biljani. Tam ima nenarodni kaplan šolo zjutraj in podučuje prazne klopi, popoldne pa podučuje manjši oddelek — cerkovnik ali mežnar. To tedaj možno v 19. stoletju? — G. kaplan daje namreč od omenjenih 100 gl. 25 gold. cerkovniku. Tako bi tedaj tudi posvetni učitelj si našel kacega cunjarja, kateri bi mu za majhen denar zjutraj ali popoldne mladino podučeval, on bi pa hranil ostali del plače. Kaj dela krajni šolski svet, da se temu ne ustavlja? Kako more dandenes prosti kmet kot cerkovnik učitelja nadomeščati? Zadnji čas je, da se smeti iz šole pometejo. A saj vem, predsednik krajnega šolskega sveta je duhovni, on duhovnu ali cerkovniku nij zavidljiv prejetih novcev. Pa le tako naprej Brici, potlej bo pa drug svet rekel, da ste za rake, ki nazaj gredo, namestu naprej.

Narodnjaki na Kviškem! Zdramate se in napravite uže tolikokrat omenjeno prvo besedo v vaši čitalnici, da bode prosto ljudstvo se zbudilo iz narodnega spanja in se

navdušilo za mili naš slovenski narod, katerega neka stranka tako prezira, in da bode spoznalo, da duševno živi še v temi in, da je zadnji čas, da se poprime in brani narodno zastavo, koja ima za geslo vpisano prezlato trojico: Vse za narod, omiko in svobodo. Naj še omenim, da se bere na obrazih tukajšnje svobodomiselnice inteligencije radost in veselje, da je naš ljubljani g. dr. Lavrič za kandidata postavljen, in vse bomo storili, da zmaga.

Iz Brega v Primorji 7. avg. [Izv. dop.] (Suša, prošnje za dež!). Neusmiljeno podnebje žuga poljske pridelke končati. Strašno pripekajo solnčni žarki dan na dan; fižolova stebila so se uže pošušila in niti polovica vsejanega zrnja nij na njih prirastla. Turšica se je tudi počela sušiti — a prida — sadu ne bode obrodila. Prav slabo se nam kaže. Grozdje zori; malo ga bo. Gotovo ne bomo mogli vse luknje ž njimi pomašiti. —

Naši duhovni, ker imajo prostega časa v izobilju, začeli so pretečeni pondeljek obhajati in nadaljujejo dvakrat vsak dan „svete andohti“, naj bi se večni gospod bog usmilil, in namočil žejno zemljo in nas, grešne kreature. Enkrat so delali procesijo v ta namen, sedaj pa iste opustili; in to iz tega razloga. Peljal je osapski fajmošter svoje farane; sam je rekel, da vodi njemu od boga izročeno čredo, in druge sosede v dolgi rajdi na izvirek Grižane k Mariji devici. Tam je pridigal nek jezuvitar, katerih je povsod polno, in ljudstvu razlagal, zakaj je bog tako trdovraten, da dežja ne dà. Gine in žalostni so zapustili ono sveto opravilo, ali kar je bilo; pa njih žalost je bila na naj višjo stopnjo povzdignena, kajti še niso na dom dospeli, in dobri bog je namestu dežja tako grozovito točo vsul, da je vse pridelke ugonobil. Ljudstvo je mrmralo — a en duhoven pa je na oblak z blagoslovljenim prahom streljal, češ razgnal bode hudiča. Hasnilo nij nič, niti prošnje ni streljanje.

Iz Laškega trga na slov. Štajerskem, 11. avg. [Izv. dop.] Denes je bil kanonik Kosar tukaj na Laškem, kamor je bil od katoliško političnega društva k nekakemu volilnemu shodu povabljen. Mežnarji, terejalka

in terejalki so kakih 20 oseb skupaj zbobnali, največ takih, ki še volilne pravice nemajo. Da je Kosar govoril, da je vera v nevarnosti, to se ve. Potem je program pravne stranke razpolagal in končal svoj govor s ponarejenim motom: vse za vero, cesarja, domovino, katoliško omiko in katoliško svobodo!?

Tudi je rekel, da nij zoper zedinjeno Slovenijo in tudi ne proti šoli, samo to, da ne smejo brezverske biti. Do sklepa nij prišlo; Kosar je le vsem na srce polagal, naj bi vsak dobro preudarjal, katerega moža da bode za volilnega moža si izvolil. — Kot kandidat se nij ponudil. Ko so možje odšli, nobeden nij vedel, ali je krop ali je voda; kajti nobenemu nij bilo znano, zakaj da so bili tje povabljeni. — In tako se je ta veliki (?) katoliško-politični shod končal. Requiescat in pace!

Iz Kostanjevce se nam piše: 7. t. m. se je pri nas nesreča zgodila, kakoršna še nikoli, kar naše mestice stoji, namreč okolo pol dveh popoldne pripeljeta dva konjska kupčevalca dva vlaka konj po veliki cesti, dobro skupaj privezanih proti Kostanjevici iz Slavonije. Bilo jih je v eni rajdi 12, v drugi pa 16 skupaj. Bila sta pa ta dva moža, kakor ljudje pravijo, dobre židane volje, morebiti zato, ker sta tako lepo živino kupila in ker sta se obilnega dobička nadejala, ali Bog vé zakaj. — Ko prideta čez mesto k drugemu mostu, katerega zdaj ravno popravljajo, jim tesarji in drugi ljudje svetovajo, naj ene četrt ure počakata, da bodo zopet most skupaj dejali, da bode mogoče čez iti. Ali žalibog ta dva Kraševca (ker sta od Hrušice iz Notranjskega doma), se ne dasta pregovoriti misleč: „korajža velja“, jo s konji na zgornji stran mosta v Krko zapodita, eden jahajoč, drugi je pa konje na na bregu v vodo z bičem podil, ali ko v sredo vode konji pridejo, se začnejo vrtiti in se tako zmešajo, da so se vsi zapleli in utonili. Samo 4 stare konje, katere so ljudje z veliko silo odrezali, mogli so rešiti, pa dva žrebeta, ki sta bila prosta. Mož, kateri je pa na konji jahal, so konji doli pobili in tako je revež ves pobit utonil. Torej je skupaj utonilo 22 konj, kateri so bili prav lepi in mladi, stari komaj po 6 let, in pa mož, kateri je zapustil dvoje otrok in ženo. Mož, in utopljeni konje so precej iz vode potegnili. Pri tem delu so se posebno odlikovali in res zaslužijo pohvaljeni biti: žandarm Martinek, mestjan Jakob Černetič in pa mlajši Anton Sekula in še drugi. Merliča so v karnar spravili ali žalibog da je naša duhovščina tako mlačna, da mu še ne pusti zvoniti, tudi tukaj je pregovor: „Vse za plačilo.“ — Letina nam dobro kaže, snopja se je veliko našelo, samo snetivo je, trta pri nas prav lepo kaže, ker je zdaj vročina posebno ugodna in grozdje se že mehča. Pričakujemo precej veliko in dobre kapljice, ker smo bili toče varovani. Ako drago, drugi pot kaj veselejšega iz našega mestica. (Nam bo ustrezno. Ur.)

Iz Buč pri Podčetrtku na slov. Štajerskem 3. avg. [Izv. dop.] Mnogo si povsod nekateri duhovniki prizadevajo, da bi naš novi časnik „Slov. Tednik“ zatrl in „Slov. Narodu“ škodovali. Ali nemajo mnogo sreče pri tem, ker bolj ko zoper govorijo, bolj se naročniki množe. Tudi naš sicer spoštovani g. župnik, nij mogel prebiti, da ne bi o „Sl. Tedniku“ kaj pregovoril. „Slov. Tednik“ mu je taka pošast, da ga je začel svojim ver-

valjda ne bila prizanesla. Gospod Mauserre si vzame journal, jaz pa list papirja, ter začnem risati. Senca se urine med lampo in med moj svinčnik. Vzdignem oči; Meta se je bila postavila pred me. Več nij bila ne-lepa; obličje ji je bilo živo, koketno, v pogledu nekaj utrujenega.

— Ali se dá vedeti, praša me s tihim glasom, kaj vam je prorokovala ciganka.

— O čem?

— O tem, kar se ima pojutrišnjem goditi na pokopališči, kjer so rože.

— Prorokovala mi je, da se ne bo nič godilo.

— Prav nič?

— Prav nič.

— Zakaj ne?

— Zato ne, ker pojutrišnjem niti mene niti vas ne bo tja.

— Niti mene niti vas? deje. Ciganka se je na pol legala; jaz bom tam in vas bom pričakovala.

Gospod Mauserre odloži journal, ter se nama bliža.

Jaz ne vem, kaj je vjel iz najinega pogovora. Meti reče z najnaravnnejšim obrazom: — Ker se vsi veselimo, zdi se mi dostojno, da bi se i Lulu. Uže dolgo želi videti paladriško jezero, ki je, kakor se setim, čarovno. Sklenil sem, gospica, da jo popeljemo tje pojutrišnjem, prvega septembra. — Potem pristavi bolj z odsvetujočim, nego vabečim glasom: — Steli z nami, Toni? — Sigurno.

— I jaz, dragi oča, deje gospoja d' Arci.

— Ker mene nihče ne povablja, reče gospod d' Arci, povabim se sam.

Jaz zapišem z velikimi črkami na papir, kamor je Meta vedno gledala: „Hiro-mantija nij ležnjiva umetelnost.“

Ko odidem, priteče gospod d' Arci za menoj na koridor, ter potegnovši me za rokav, zamrmra mi na uho: — Gospod Flamerin, jutri vam imam nekaj zelo resnega povedati.

(Dalje prihodnjic.)

nim kot strašilo kazati, kakor vaši „Novičarji tisti „Tagblatt“. Naš g. župnik je iz „Sl. Gosp.“ nekaj izrazov zajel in iz prižnice v nedeljo 20. julija novega „najemnika hudičovega“ v strah postavil. Tako so ljudje radovedni postali, kak mora neki ta novi „najemnik h. . .“ biti, in kadar jim ga pokažem, — ali mislite da se ga ustrašijo? Nič ne; le začudijo se, kako naš g. župnik slabo vidi, da kaj tako strašnega videti misli, ako „Sloven. Tednik“ zagleda, ali samo o njem sliši.

Ali ne samo iz svetega mesta, ampak še tudi v šoli se sedaj po cele ure drugega ne govori in uči, kakor o krivovernem „Sl. Tedniku“. Jako lepo, ako se nevédnim in o časopisih malo razumljivim otrokom kaj takega razlaga.

Tako proti „Tedniku“. A malo manjka, da se iz svetega mesta, kamor sam kriščevi nauk pristuje, tudi osebe z imeni ne ogovarjajo. Tako ogovarja naš župnik enega dijaka viših šol samo zaradi tega, ker nij hotel v duhovnico iti in je raji prirodoslovec postal. Našemu župniku je vsak prirodoslovec najhujši nejevernik, ter mu v šoli in v cerkvi nadeja čudne priimke, katerih nijmo navajeni iz ust omikanca slišati.

Domače stvari.

— (V Maribor) pride denes g. Arsenović, ter bo razkazoval svoje izvrstne slike jugoslovanskih nošenj. Priporočamo ga tamošnjim narodnjakom.

— (Poletni sneg.) V nedeljo je bila huda nevihta po celem Gorenjskem. Tudi malo toče se je vsulo, pa nij dosti škodovala. Popoldne se je zopet razvedrilo. Ko se razprše oblaki, videli smo kamniške gore precej globoko doli s snegom pokrite. Noč je bila potem prav hladna; a v pondeljek je sneg po večjem spet skopnel. Dež je kaj dobro storil polju in senošetom.

— (Na Vranskem) bo letos IV. okrajna razstava domače goveje živine 11. septembra, pri kateri se bode 360 gld. za bike, krave in telice premij razdelilo. Tisti dan bo tudi razstava konj iz vranskega, gornjegrajskega in šoštanjanskega okraja. Razdelilo bo društvo za povzdigo konjereje na Štajerskem 304 gold. v srebru konjerejem za najlepše kobile in žrebce pingavskega plemena.

Razne vesti.

* (Odilon Barrot) je te dni v Parizu umrl. Rodil se je 19. julija 1791 v Villefortu, v lozerskem okraju. Ko je dopolnil 19. leto, postane dvorni advokat. Bil je prijatelj Ludvika XVIII., in velik nasprotnik cesarstva. — Pozneje prestopi k liberalni stranki, ter postane njen voditelj. Srečni verski in politični procesi pridobijo mlademu advokatu kmalu veliko ime. Iz njegove pisarne je prišla beseda, da ima biti postava bogotajna. Obrat v juliju 1832 ga spravi na politični oder, da je bil posebno on ustanovitelj konstitucionalne julijeve vlade Ludvika Filipa. Ko je bil 40 let star, si ga izvoli eurski okraj za poslanca. Njegovo poročilo o težavah opozicije, ki je imelo 135 podpisov, je bilo uzrok julijevega obrata leta 1832. V poznejših letih je pobijal Odilon Barrot s Thiersom vred doktrine in svojega sovražnika Guizota, tako temeljito, da si je pridobil sočutja liberalcev in republikancev. Ko je moral kot predsednik ministerskega sveta brati odpoved Ludvika Filipa, ter napovedati

vlado vojvodinje orleanske, slišal je z barikad zaničevanja, in še tisti večer se je republika progasila. Pozneje ga pokliče Ludvik Napoleon za ministerskega predsednika v svoj kabinet, kjer je nehote pripravil državni obrat s tem, da je deloval kot reakcionar, s čimur je zgubil vso popularnost. V decembru 1849 je podpisal Odilon Barrot protest zaradi odstavljenja princa-prezidenta. To mu je zadalo politično smrt.

* (Francoski kažipot.) V Parizu si prišteva več hiš čast, da so rojstne hiše slavnega pisatelja Moliere-ja. Te dni pelje kažipot angleško rodbino po mestu; na enkrat se vstavi pred neko hišo, ter reče: Glejte gospoda, ta hiša je tudi ena tistih, v katerih se je Moliere rodil.

Narodno-gospodarske stvari.

Za svilorejce.

(Spisal J. Pohlina.)

(Konec.)

Onda je g. predsednik društva vse objubil, ali ko je bil čas za to prišel, je še potem, ko sem dva pisma gosp. Dubovskita, kateri je dobrodelno poprašal, bodo li učenke, za katere sempri njem za učenje prosil in tudi dosegel, prišle ali ne, sem mustast odgovor dobil in tako je bilo moje samostalno delovanje v tem uspehu zastoj. Nič ne bi zameril takemu vodstvu, ali znano nam je, da imamo novce pri ministerstvu v to namenjene; samo da se zahteva, da g. predsednik poprej lanski račun predloži; njemu je še to delo preteško, čisla višje svoje komoditeto nego napredek v svilorejci. Omeniti je še da te deklice se ob enem tudi mikroskopirati naučile, ker Dubovski je že lansko leto s 25 deklicami celo poletje mikroskopiral. Da bode pa svilorejcem letošnji slabi kup svilnih pridelkov na tanko znan, kar tudi telegame g. Basevi-ta na kmetiško društvo opravičuje, predstavljam tudi tukaj kupni list svile in svilomešičkov, katerega je milanska „Perseveranca“ prinesla in katera je z Lijonom edina mera vsemu evropskemu svilorejstvu.

Milan 10. mal. serpana 1873.

Pogled po letošnjem svilorejnem sejmu: Tudi v začetku denšnjega dneva se nij nič premenilo vse stoji v tisti situaciji, kakor je bilo v zadnjih 8 dneh. V porabi svile pri fabrikah se nij nič spremenilo, temveč vse le čaka, da se poprejšnji zaklad proda predno bode kdo kaj letošnjega pridelka kupil.

Lijon, 4. mal. serpana 1873.

Prodaja v svilnih stofih slaba, brez vsega popisa.

Lijon, 5. mal. serpana 1873.

Ta teden je končal tiho, in kupi so šli nazaj.

Lijon, 7. mal. serpana 1873.

Kupčije o svili nikakove, kup slab.

Obrtnijska kamera parmezanske dežele očituje, da svilomešički čisti, osvobodjeni od mehkih, dvojnih, rujavih in v preji poginenih (bombonati) prodanih na sejmu v Parmu 1873 so bili sledečega kupa:

1 kilo. lepih mešičkov domačega rume-nega semena po 8³/₄ ital. lir.

1 kilo. lepih mešičkov stranskega rume-nega semena po 8¹/₂ ital. lir.

1 kilo. lepih mešičkov japonskega zele-nega semena po 7³/₄ ital. lir.

1 kilo. slabših mešičkov 4¹/₃ ital. lir, kar prinese eno za drugim po 7¹/₂ italijanskih lir na kilo.

Novara 7. mal. serpana 1873.

Prodanih mešičkov v tem letu je bilo 529,211 kilov, med temi je tudi 48.376 kilov mehkih in poginenih 3850. Kup eno za drugim je 6¹/₃ ital. lir na kilo. Nasproti lanskemu letu, v katerim je prišlo 485,415 kilov mešičkov na sejm, v katerih je bilo tudi 77,577 kilov mehkih in 9002 kilov poginenih v preji, bi se moralo misliti, da se je letos več pridelalo kakor lansko leto, ali treba se je ozirati na to, da je letos veliko

blaga po sejmu v fabrike šlo, za to ker posestniki nijso malemu fabriškemu kupu verjeli, dokler se nijso na sejmu prepričali. Na vsak način pa je letošnja kvaliteta boljja kakor lanska, kar trde tudi fabrikantje in to tudi kaže, da je letos menj mehkih kakor lansko leto.

To piše „Perseveranca“. Zdaj pa sodi svilorejec sam, kak kup je bil na stolu predišnice. Kilo je malo več kakor ¹³/₄ funta naše tehtnice in malo manj od 2 funtov.

Italijanska lira ali frank v papirji je n. pr. 40 kr. a. v., kar dozvera, da v Novari je bila cena eno za drugim 1 gl. 34 kr. a. v. Zdaj pa žive tje vozi. — To govori dosti, da se moremo proti takim kalamitetam doma oroževati.

Poslano.

G. Miha Herman skuša v Vaterlandu prav po jezuitovsko svoje grdo natolcevanje, ki ga je baš on prvi raztrosil med svet, opravičevati in se sklicuje na dve priči, na g. Adolfa Bouvierja, trgovca v slov. Gradci in na g. Hubada, stud. phil. v Gradci.

G. Adolf Bouvier, kakor je razvidno iz „Poslanega“ njegovega v denšnjem listu, imenuje nesramnega lažnjivca vsakega, kdor troša vest, da je on kedaj proti komu storil tak izrek.

G. Hubad pa naj imenuje vir, iz katerega je zajemal ono obrekovanje, pritrdivši Hermanu.

Graški „Volksbildungsverein“ ob enem pozivljem, naj se javno izpove, ali sem res z njim v katerikoli zvezi.

Dr. J. Vošnjak.

Poslano.

Im „Vaterland“ dd. 6. August behauptet H. M. Herman, dass ich Anfangs Juli d. J. zu Jemanden die Mittheilung gemacht habe, dass der Grazer Volksbildungsverein dem Dr. Vošnjak zur Herausgabe des „Tednik“ den ganzen Inhalt des Dorfboten und Geldunterstützung zugesagt habe.

Ich habe eine solche Äusserung niemals und gegen Niemanden gethan, konnte sie auch nicht thun, da mir davon nichts bekannt ist. Ich erkläre somit diesen Jemanden und überhaupt Jedermann, der obige Behauptung weiter verbreitet, für einen elenden Lügner.

10. August. 1873.

Adolf Bouvier,
Kaufmann in Windischgraz.

Poslano.

Dopisniku iz notranjske Bistrice od 6. avg. t. l. štev. 32 „Novic“.

V dopisu „Novic“ od 6. avgusta t. l. štev. 32 iz ilirske Bistrice je tudi moje ime brati, da sem namreč pri postonjskem volilnem shodu z g. Šk. Ličanom bil, kar je resnično in po postavi tudi dopuščeno. Da pa se tudi narod za takše shode briga, bez da bi moral, kakor se dopisnik neestetično in nelogično izrazi „krščanstvo iz svojega srca izpljuvati“ je vsacemu očividno. Če pa ta kašljav dopisnik meni predmeče, da sem jaz pri polni mizi morebiti nesrečen, tak mu naj bo v poduk, da sem na vsak način srečnejši nego je on s svojimi bezumnimi dopisi izstopivši iz službe ter se potepajoč po Bistrici. On morebiti iz svoje skušnje kaj za sebe zna od družih pa nič in če hoče krščanstvo narodu (da se po „Noviško“ izrazim) v srce „vpljuvati“, tak se mora, vrnivši se v službo, z umnimi rečmi ne pa z dopisi pečati. Dan volitve bo zares pokazal, da so njegove misli in namere od ničesar, ker se za nje ne briga ni živa duša. Dalje veli, da se je on pri nekem „neverniku“ za svoje dopise ene ženske poslužil. Da njegove misli le iz tacih poskušenj izvirati zamorejo, se res nij čuditi. Svetujem mu, da naj pusti žaljenje družih, kar se z njegovim stanom nič prav ne strinja.

V Trnovem 9. avgusta 1873.

Anton Kupljen, c. k. notar.

Slovensko slovstvo.

„Pravnik slovenski.“ S 23. in 24. polo, kateri smo te dni v roke dobili, končano je 3. leto „Slov. pravnika“. Po raznovrstnih juridičnih člankih in krajših noticah je pridjan imenik prijemnikov „Slov. pravnika“ za leto 1872, v katerem pogrešamo marsikaterega slovenskega jurista, ki bi si lahko naročil ta list. Dr. Razlag vabi na naročbo za 4. leto, akoravno je že II. in III. tečaj le malo materialne in še manj duševne podpore našel. Popolnem moramo pritrditi besedam Razlagovim: „Kdor se poganja za vpeljavo slovenskega jezika v javno življenje, mora v ta namen tudi delati in narod podučevati, ker se nam sicer še lahko očita, da še zato nismo zreli. Priznavati moramo, da se pri nekaterih sodnijah brez opovir rabi slovenski jezik, med tem, ko druge še zapisnike v kazenskih rečeh stanovitno le v jeziku strankam nerazumljivem spisujejo.“ Za leto 1873 dobodo naročniki 24 pol. Cena je 4 gld. za celo leto. Želimo, da si „Pravnik“ ohrani sedanjih in najde še novih naročnikov, ker je edini pravniški list na Slovenskem.

Klic.

Huda nevihta s točo vred se je vzdignila 19. dan julija t. l. v okolici trebenski, divjaje proti Rudolfovemu (Novem-mestu) in od tam čez Šent-Peter v Šent-Jernej in Tolsti Vrh in čez Gorjance na Hrvasko, ter je toča uničila v 21 davknihi občinah okr. glavarstva novomeškega žitno polje in vinograde, in sicer v davknihi občinah Šent-Stefan, Gornje-Trebno, Ponikve, Židanja-Vas, Česnjice, Herinja-vas, Šent-Peter in Žalovice popolnem, v drugih davknihi občinah pa do malega.

Pšenico in oves, ki večidel še nijsta bila požeta, je toča na njivah prav za prav izmlatila; turšica in fižol sta do celega pokončana; krompir je tako poškodovan, da je komaj misliti, da bi se te tako važne hrane kaj pridelalo; klaja je pokončana; iz sadnega drevja je izklestila toča še to malo sadja, kar ga je na njem bilo, in vse perje.

Ako se pa pogledajo vinogradi, je pa kar obupati; trte križem leže in so od toče prav za prav razcepljene, v mnogih vinogradih je prst tako izprana, da golo kamenje in pečevje tam iz zemlje štrli, kjer je ene tedne poprej vinska trta veselo rastle in vinorejcu obetala obilno povračilo za njegovo delo in trud.

Vsled tega strašnega natornega prigodka se bodo morali vinogradi popolnem prenoviti in je ta nesreča vinorejce toliko hujše zadela, ker ne bodo samo letos nič pridelali, ampak se tudi nemajo nadjati več let nobene pridelka.

Popotovaje skozi kraje, katere je ta nesreča najhujše zadela, sem se osobno prepričal, da je škoda strašno velika, in da je žalibog resnično vse to, kar se je dozda poročilo in razznanilo o velikosti nesreče.

Pri tej priliki sem se pa tudi žalostnega srca prepričal, da je mnogo prebivalcev teh

tako nesrečnih občin v največi revščini, tako da se jim je treba bati strašne stiske, ker se s svojimi pomočki ne bodo mogli nikakor vzdrževati do prihodnje žetve in si tudi ne semenskega žita pripraviti za setev, marveč sem se tudi prepričal, da se bodo v polajšavo te revščine in v odvrnitev še hujše nesreče morale napraviti nenavadne naredbe.

Vsled večletnih slabih letin se je največ posestev tako zadolžilo, da ne morejo nič več na upanje dobiti, od letošnje žetve se je le nekoliko ječmena toče otelo, že zdaj se prodajajo svinje in goveja živina zaradi pomanjkanja hrane in klaje, in resnično morajo bolj ubogi prebivalci že zdaj se obračati do javne usmiljenosti, da preživijo sebe in svojce.

Potem takem sem primoran, v pomoč prebivalcem okrajnega glavarstva novomeškega, katere je toča zadela, napraviti biro milodarov v celi deželi.

Se vselej, kadar je treba bilo, revnim sobratom na pomoč hiteti, se je sijajno skazala dobrotelost in darljivost prebivalcev dežele kranjske, in torej se tudi zdaj, ko je nesreča tako velika in so nje nasledki tako trpežni, nadjam, da bode uslišana moja zaupanja polna prošnja, s katero se obračam do blagosrečnih prebivalcev dežele kranjske, da naj pomagajo z denarjem ali živežem svojim domorodcem, katere je nesreča tako hudo zadela. Milodari v denarji in živeži se prav radovoljno sprejemajo v deželnem glavnem mestu v Ljubljani pri c. kr. deželnem predsedstvu, pri mestnem magistratu in pri uredništvih časnikov, na deželi pa pri c. kr. okrajnih glavarstvih in županstvih.

V Ljubljani 5. avgusta 1873.

C. kr. deželni predsednik:
Auersperg l. r.

Opravništvo „Slov. Naroda“ je pripravljeno doneske sprejemati in jih na dotično uradno mesto oddajati.

Dunajska borska 11. avgusta

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gld.	70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	—	—
1860 drž. posojilo	102	75	—
Akcije narodne banke	967	—	—
Kreditne akcije	238	50	—
London	110	90	—
Napol.	5	85 ¹ / ₂	—
C. k. cekini	—	—	—
Srebro	105	75	—

Pozor Slovenci!

V kratki dobi dana Vam bode prilika zavarovati Vašo govejo živino pri

„Češki vzajemni živino-zavarovalni banki“.

Imenovana banka zavaruje živino zoper vsako bolezen in vse napade. Gospodje, koji žele okrajno opravništvo prevzeti, naj blagovolijo pismeno obrniti se na glavno opravništvo. Pisma za to glavno opravništvo prejmlje iz prijaznosti **Opravništvo „Slovenskega Naroda“**. Precej po pogodbi dobivajo vse potrebno in zamorejo delovanje početi. (213)

Mlad fant,

kateri je vsaj 2 leti spodnje realke z dobrim vspehom dovršil, slovenskega in nemškega jezika popolnem zmožen, 14—15 let star, močne, zdrave narave, se sprejme v specerijski štacuni

M. Berdajs-a

(211—2)

v Mariboru.

Fanta,

ki je vsaj 14 let star, se z dobrim spričalom priporočiti more, slovensko in nemško zna, vzamem takoj za učenca v mojo štacuno specerijskega in tvarinskega blaga.

Celje, meseca avgusta 1873.

(209—2)

France Kapus.

Jakob Klajne,

v Slatini (Sauerbrunn) pri Rogatecu na Štajerskem. prodaje po najnižji ceni

bruse razne velikosti,

izdelane iz rujavega in sivega kamenja v svojej lastnej delavnici. — Zahtevani cenovnik se pošlje brezplačno. (210—2)

NAZNANILO.

Podpisani se počasti, slavnemu p. n. občinstvu, posebno novomeškega okraja, uljudno naznanjati, da bode svojo **ново uređjeno**

tiskarnico v Novemmestu

s 16. avgustom t. l. odprl, ter da bode po najnižji ceni sprejemal vse v strok tiskarstva spadajoče reči v delo, kakor: priporočilna pisma, vabila, vsakovrstne časopise, knjige, račune, tabele, obiskovalne listke (visitkarte) i. t. d., za kar se zagotavlja tudi vsako naročilo kakor bode mogoče hitro izgotoviti, ter naročniku preuzročiti.

Nadejaje se obilne podpore od strani slavnega občinstva, se priporoča s spoštovanjem udani

(206—2)

Vinko Boben, tiskar v Novemmestu.

Tujci.

10. avgusta.

Evropa: Horvat iz Trsta. — Winter, Troy iz Pešte. — Urevc z materjo, Tomasini, Maschesetti iz Trsta. — Bratje Skrbinski iz Trebiža — Kutakovski iz Beljaka. — Pevc iz Lusthala.

Pri **Elefantu:** Parusini iz Trsta. — Rosenstein iz Kaslja. — Grof Pace iz Ponoviča, — Baronovka Šveiger z družino iz Trsta. — Lewenbach iz Zagreba.

Pri **Malléi:** Straus iz Offenbaha. — Sessa, Gentilomo iz Trsta. — Dr. Vidrič iz Zagreba. — Kelejman iz Angleskega. — Duron Hugon iz Trnovega.

Pri **Zamorci:** Marija Grig iz Dunaja. — Mencinger iz Gorenjskega. — Rudegg iz Koroškega. — Tontuma z družino iz Trsta. — Josefa in Pavl Sorman iz Maribora. — Legmund Kentner.

Izdajatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Luisenstrasse 45. (255—82)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.